

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОТУМБИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НУРЛАТСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ЯНА ТУМБА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

№ 10

«23» июнь 2021 ел

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яна Тумба авыл жирлегендә кече hәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслаутурында

Нурлат муниципаль районының Яна Тумба авыл жирлеге территориясендә кече hәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген алыш бару өчен үңайлы икътисадый мөхит булдыру hәм кече hәм урта эшкуарлыкны үстерү максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече hәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече hәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Нурлат муниципаль районының Яна Тумба авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Элеге карага күшүмтә нигезендә «2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Яна Тумба авыл жирлегендә кече hәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. Элеге каарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга hәм жирлек территориясендәге мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Яна Тумба авыл жирлеге
Башкарма комитеты житәкчесе

Л.Н. Осипов

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Яңа Тумба авыл
жирлеге Башкарма комитетының 2021
елның 23 июнендәге 10 номерлы
каравына күшымта

**«2021-2024 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ НУРЛАТ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЯҢА ТУМБА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ КЕЧЕ ҺӘМ
УРТА ЭШКУАРЛЫҚНЫ ҮСТЕРҮ» ПРОГРАММАСЫ**

2021 ел

Эчтәлек

Программаның Паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәссе характеристикасы. Программа хәл итүгө юнәлдерелгән проблемалар аларны хәл итү юллары
  2. Программаның көтелгән төп нәтижәләренең максаты, бурычлары, тасвиrlамасы, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
  3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

**«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының
Яңа Тумба авыл жирлегендә кече həm урта эшкуарлыкны үстерү»
программасы паспорты**

Программаның исеме	«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Яңа Тумба авыл жирлегендә кече həm урта эшкуарлыкны үстерү» программасы (алга таба - Программа)
Программа өзөрләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече həm урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече həm урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Яңа Тумба авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау күләмнәре həm чыганаклары	Нурлат муниципаль районы халкын эш белән тәэмин итү программалары. Кредит акчалары həm эшкуарларның үз акчалары. Жирле бюджет чаралары хисабына финанслау
Программаның максаты	Кече həm урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече həm урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру həm көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук аның жирлекнең социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жирлектә кече хужалыкларны тотрыкли үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшқуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече həm урта эшқуарлык субъектларын консультация белəн тәэмmin итү сыйфатын арттыру; 4. Эшқуарлык эшчәнлегенә икътисадый яктан актив халыкны җәлеп итү.
Гамəлгə ашыру сроклары həm	2021-2024 еллар
Программаны үтəүчелəр	<p>Кече, урта эшқуарлык субъектлары həm үзлəре эшли торган жирлеклəр,</p> <p>Нурлат муниципаль районның Яңа Тумба авыл жирлеге Башкарма комитеты</p>

Программаның максатларын һәм бұрычларын ғамәлгә ашыруның көтелә торған ахыргы нәтижәләре	<p>Программа чарапарын тулы құләмдә ғамәлгә ашыру 2024 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм индивидуаль әшқуарлар житештерә торған продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнешенең еллық үсесен саклап калу; - җирлек территориясендә әшчәнлек алып баручы кече һәм урта әшқуарлық субъектлары (шул исәптән үз-үзләрен тәэммин итүчеләр) санының еллық үсесен саклап калу; - барлық предприятиеләрнең уртаса исемлек санында кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләрдә хезмәткәрләрнең (тышкы бергә әшләүчеләрдән башка) урта исемлек саны өлешен арттыру; - кече һәм урта әшқуарлық субъектларына консультация ярдәме күрсәту; - кече һәм урта әшқуарлық секторында яңа эш урыннары (яңа теркәлгән индивидуаль әшқуарларны да кертеп) булдыру; <p>Шул ук вакытта Программа чарапарын үтәу кече һәм урта әшқуарлық инфраструктурасының уңышлы әшләве, кече һәм урта әшқуарлық өлкәсендә товар (әшләр, хезмәт күрсәтүләр) житештерү құләмнәрен арттыру, шулай ук аларның әшчәнлегеннән салым керүне авыл җирлеге бюджетына арттыру өчен шартлар тудыруны құздә tota.</p>
---	---

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика.
Программа хәл итүгә юнәлтелгән проблемалар хәл иту юллары.

2020 елда Нурлат муниципаль районның Яңа Тумба авыл җирлегендә салым органында теркәлгән 1 шәхси эшмәкәр, шулай ук 11 үзмәшгульлек алыш баручы (2019 елга караганда 0ғә күбрәк - азрак) үз эшчәнлеген башкарды.

Таблица 1

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Яңа Тумба авыл җирлегендә эшкуарлык өлкәсен үстерүнең төп тенденцияләре

Күрсәткечләр	2018 ел (факт)	2019 ел (факт)	2020 ел (бәяләү)
Икътисадый актив эшмәкәрлек субъектлары саны:	1	1	1
кече предприятиеләр, бер.			
төп дәүләт теркәү номеры булган (теркәлүне узган) индивидуаль эшкуарлар - барлыгы, бер.	1	1	1
Узмәшгуль, бер.			

Таблица 2

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече hәм урта эшкуарлык субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Күрсәтк еч берәмле ге.	факттагы күрсәткеч
		01.01.2021
Кече эшкуарлыкның исәпкә алынган барлык икътисадый актив субъектлары	бер.	1
шулардан икътисадый эшчәнлек төрләре буенча: авыл хужалыгы, аучылык hәм	бер.	0
Балык тоту, балык үрчетү	бер.	0
Файдалы казылмалар чыгару	бер.	0
Эшкәрту производстволары	бер.	0
Электр энергиясен, газны hәм суны житештерү hәм бүлү	бер.	0
Төзелеш	бер.	0
Күпләп hәм ваклап сату; автотранспорт чараларын, мотоциклларны, көнкүреш эйберләрен hәм шәхси кулланылыштагы предметларны ремонтлау	бер.	1
Күнакханә hәм рестораннар	бер.	0
Транспорт hәм элемтә	бер.	0
Финанс эшчәнлеге	бер.	0
Күчемсез милек, аренда hәм хезмәтләр күрсәтү белән операцияләр	бер.	0
Дәүләт идарәсе hәм хәрби куркынычсызылыкны тәэмин итү; мәжбүри социаль тәэмин итү	бер.	0
Белем биру	бер.	0
Сәламәтлек саклау hәм социаль хезмәтләр күрсәтү	бер.	0
Башка коммуналь, социаль hәм шәхси хезмәтләр күрсәтү	бер.	0
Йорт хужалыгын алыш бару буенча хезмәтләр күрсәтү	бер.	0

Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	бер.	0
Башкалар	бер.	0

Төп күрсәткечләргә анализ районда кече һәм урта эшкуарлык өлкәсен үстерүнен үңай динамикасы турында сөйли.

2020 елда эшкуарлыкка ярдәм итүнен иң популяр программалары «Агростартап» программалары, Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм фонды микрозаймнары булды.

Кече эшкуарлыкка мәгълүмати ярдәм күрсәту һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру буенча актив кампания кысаларында, аның максаты-житештерү һәм хезмәт күрсәту өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү: барлык мәгълүмат Нурлат муниципаль районның рәсми порталына урнаштырылды, шулай ук дайми рәвештә эшкуарлык эшчәнлеген алыш баруның аерым мәсьәләләренә һәм әлеге өлкәдә актуаль мәсьәләләр турында фикер алышуга, шулай ук аны алга таба үстерүнен уртак чараларын эшләүгә юнәлдерелгән кинәшмәләр, конференцияләр, форумнар, утырышлар уздырылды.

Кызыксынган оешмалар белән берлектә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына кече һәм урта эшкуарлыкка гамәлдәге дәүләт ярдәме чаралары, үзмәшгульләргә, шулай ук Эшкуарлык өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итүгә юнәлдерелгән чаралар дайми үткәрелде.

2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтиҗәләрен тасвирлау, аны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендәге эш юнәлеше эшкуарлык субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен үңай климат булдыруга, эшкуарлык үсешенә төп чикләүләрнең йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән һәм Нурлат муниципаль районның Яна Тумба авыл жирлеге үсешенән стратегик максатлары, бурычлары һәм приоритетлары системасына Эшкуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен булдыруга нигезләнгән.

Әлеге максат белән урта сроклы перспективага социаль-икътисадый үсешнен төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Авыл жирлегендә эшмәкәрлек үсешен тоткарлый торган, әлеге сораштыруларга һәм эшкуарлык жәмәгатьчелеген анкеталаштыруга нигезләнгән төп проблемалар булып тора:

- кадрлар кытлыгы;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнеше дәрәжәсе югары;

- финанс ресурсларыннан файдалану түбән дәрәжәдә;
  - Жир һәм күчмесез мөлкәтнең һәркем файдалана алырык булуы;
  - энергетика инфраструктурасының һәркем файдалана алырык булуы;
- яңа жиһазлар сатып алу белән бәйле проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен үңай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэммин итү, шулай ук аның районның социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Жирлектә кече хужалыкларны тотрыкли үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын консультация белән тәэммин итү сыйфатын арттыру;
4. Эшкуарлык эшчәнлегенә икътисадый яктан актив халыкны җәлеп итү.

Программаның төп чаралары Программаның максатларыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылды.

Шул ук вакытта һәр бурычны хәл итү кысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган.

Программаның төп чараларына характеристика

Гомумән алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын 2 төп юнәлешкә бүлеп була:

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәту чаралары;
2. Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чаралар.

Эшмәкәрләргә консультация ярдәме күрсәту юнәлешләре кысаларында түбәндәгә чаралар каралачак:

1. Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәту һәм мәгълүмат бирү;

Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чаралар:

1. кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары буенча анкета үткәрү һәм аларны хәл итү юллары;
2. эшкуарлыкка ярдәмнен гамәлдәгә программалары буенча законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукий мәсьәләләр буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;
3. кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм

күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру, шул исәптән яшьләр бергәлеге арасында.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чаралар исемлеге Программага күшымтада бирелгән.

Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2021 елдан 2024 елга кадәр гамәлгә ашырыла.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Нурлат муниципаль районның Яңа Тумба авыл жирлеге башкарма комитеты гамәлгә ашыра:

- Программа чараларын гамәлгә ашыруны планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияне һәм тикшереп торуны оештыра;
- программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм Программаның нәтижәлелеге күрсәткечләрен әзерләүне һәм төгәлләштерүне гамәлгә ашыра.

Программаны гамәлгә ашырганда Нурлат муниципаль районның Яңа Тумба авыл жирлеге башкарма комитеты чараларны үтәүчеләр белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын үтәүчеләр программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәгән очен жаваплы.

4. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру ярдәм итәчәк:

- Эчке һәм тышкы базарларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлык сәләтен арттырырга;
- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларында мәгълүмати технологияләр куллануны киңәйтергә;
- Эшкуарлык эшчәнлеге белән кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлекле активлыгын үстерергә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итүче механизмнары камилләштерергә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати-консультация ярдәмен камилләштерү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итәргә.

Күшымта

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Яңа Тумба авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программының нәтижәләрен бәяләүнең максатлары һәм индикаторлары

Төп чараплар атапшы	Бурычка тәңгәл килү	Башкаручылар	Төп чарапларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның курсәткечләре			
					2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел
Максат исеме: кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук җирлекне социаль-икътисадый үстерү бурычларын хәл итүгә аның кертемен арттыру								
Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълumat бирү	3	Нурлат муниципаль района Яңа Тумба авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны бер.	1	1	1	1
Кече эшмәкәрлекне үстерү проблемаларына анкета үткәрү кече һәм урта эшмәкәрлек аларны хәл итү юллары	4	Нурлат муниципаль района Яңа Тумба авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән анкеталар, берәмлекләр саны	1	1	1	1

Кече hем урта эшкуарлык субъектлары өчен актуаль хокукий мәсъәләләр буенча киңәшмәләр hем семинарлар үткәру Законнарны үзгәрту hем үстерү, шулай ук гамәлдәге программалар буенча	1	Нурлат муниципаль районы Яңа Тумба авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән семинарлар саны, бер.	1	1	1	1
Яшьләр эшкуарлыгы өлкәсенә жәлеп итү буенча яшьләр бергәлеге белән эшләү	2	Нурлат муниципаль районы Яңа Тумба авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән семинарлар саны, бер.	1	1	1	1